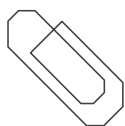

VIA University College

Den Gode Galskab

Et samarbejdsprojekt under Kulturhovedstad 2017 mellem kunstnergruppen De Splittergale, VIA University College og Aarhus Kommune

SOCIALFORVALTNINGEN
Aarhus Kommune

VIA University
College

ÅRHUS
—2017—
EUROPÆISK
KULTURHOVEDSTAD

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Projektets mål	3
2	Projektspor i Den Gode Galskab	4
2.1	Romasporet:	4
2.2	Samskabelsessporet	5
2.3	Dokumentationssporet	6
3	Hvordan har samarbejdet mellem samarbejdspartnerne i projektet været?	6
4	Hvordan har styregruppen understøttet arbejdet?	7
5	Hvordan har samarbejdet med de eksterne samarbejdspartnere været?	7
6	Projektevaluering	8
6.1	I hvor høj grad har projektet indfriet sine mål?	8
6.2	Hvad har projektet gentænkt	9
6.4	Hvad er effekten for de studerende?	9
6.7	Hvad har effekten været for Aarhus Kommune?	9
6.8	Hvad har effekten været for De Splittergale?	10
6.9	Hvad er projektets vigtigste læringspunkter?	10
7	Samarbejdspartnere og omverden	11
7.1	Hvordan har projektet ændret eller bidraget til omverdenens syn på VIA, Aarhus kommune og De splittergale	11
7.2	I hvor høj grad er der etableret varige kontakter mellem VIA, Aarhus kommune og de splittergale og omverdenen?	11
8	Rapporter, film og artikler	11
8.1	Rapporter	11
8.2	Film	11
8.3	Artikler	11
8.4	Dokumentationsmateriale	12

Evaluering og læring

---

1 Projektets mål

Den Gode Galskab er et samarbejde mellem kunstnergruppen De Splittergale, Aarhus Kommune og VIA University College. Formålet med samarbejdet har været at sætte fokus på og give stemme til marginaliserede grupper i samfundet i kulturhovedstadssåret . Projektets mål har været:

- At give kunsten en ny rolle i den socialfaglige indsats
- At inddrage kulturelt marginaliserede grupper
- At få øje på ressourcer hos mennesker "på kanten"
- At udfordre og gentænke normalitetsbegrebet

Det betyder, at vi i projektet har haft en tilgang, hvor:

1. Vi udfordrer kunstbegrebet

Projektet er en paraply, der favner en mangfoldighed af projekter, der udfordrer kunstbegrebet. Deltagerne arbejder med kunst og med mennesker, der lever på kanten af det etablerede samfund. Det kan være udviklingshæmmede, psykisk syge, socialt udsatte og marginaliserede etniske minoriteter som fx romaer og grønlandere i Danmark.

Gennem kunsten får de udsatte borgere mulighed for at se sig selv i en ny rolle. I arbejdet med kunsten frisættes nye kræfter, der både provokerer og inspirerer. Kunsten får på denne måde en ny rolle i den socialfaglige indsats.

2. Vi fokuserer på ressourcer frem for mangler

I den Gode Galskab er målet at udvide opfattelsen og anvendelsen af menneskelige ressourcer. I stedet for altid at pege på mangler, får vi øje på ressourcerne hos mennesker på kanten, og anerkender deres værdi. Både for den enkelte og for fællesskabet.

Omdrejningspunktet er derfor at skabe et rum, hvor mennesker på kanten går i dialog med borgere og besøgende i byen, faggrupper, virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Målet er at øge inklusion af udsatte grupper, og åbne for nye måder at gentænke inddragelse på.

3. Hverdags-eksperterne får en stemme

En væsentlig pointe i 'Den Gode Galskab' er at give de udsatte og marginaliserede en stemme og synliggøre deres ressourcer og erfaringer fra hverdagen. Det sker i mange tilfælde i et tæt samarbejde med studerende. De studerende henter selvfølgelig faglitteratur om det enkelte tema, men

det væsentligste kendskab til emnet får de ved at hente informationer hos marginaliserede borgere.

I den gode galskab får hverdags-eksperterne mulighed for at vise hvad de kan på bl.a. festivaler og forestillinger om den gode galskab

---

2 Projektspor i Den Gode Galskab

Den gode galskab har bestået af 3 spor: Romasporet, Samskabelses-sporet og Dokumentations-sporet. I det følgende gives en kort oversigt over de aktiviteter, som de 3 spor har udviklet og afviklet fra 2013 til og med 2017:

2.1 Romasporet:

Romasporet har været forankret hos De Splittergale, som har gennemført en lang række aktiviteter med nationale og internationale samarbejdspartnere:

2013

Weekend kursus i romaernes musik- og dansekultur (marts) med lærer Tibi Lakatos (Ungarn)

Åbent kursus for byens kulturelle vækstlag, De Splittergale og Kragelund på Kultur- og kontaktsted Kragelund, Højbjerg

Splittergal Sigøjnerfestival på Institut for X (3 dage i august)

- Danse og musikworkshop på Gøglerskolen, Kultur og kontaktsted Kragelund og lingvistisk institut på Aarhus Universitet.
- Fælles forestillinger med De Splittergale og Romano Suno (Ungarn) på Voerladegård Skole, Peter Sabroe Seminariet, Kultur- og kontaktsted Kragelund. Her medvirkede roma-gruppen Rizi familien (Kosovo) også. Oplæg om romaernes historie og sprog ved Peter Bakker fra lingvistik studiet. Samarbejde med Verden for dine fødder.

De Splittergale på turné i Ungarn (10 dage i september). Fælles forestillinger med Romano Suno (Ungarn) på gymnasier og en roma skole.

2014

Weekend kursus i romaernes musik- og dansekultur (maj), lærere Tibi Lakatos og Karl Bille.

Splittergal Sigøjnerfestival på Institut for X (3 dage i august)

Sigøjnerfestival (3 dage), work shops i sigøjnerdans og sang, foredrag om romaernes historie ved Malene Fenger – Grøndahl

Program: Romano Suno (Ungarn), Repo Rteri (Bulgarien), Roma Fest (Rumænien), Rizi Familien Kosovo, Flamencoteatret (Spanien), De Splittergale + mange andre grupper musik og gøglergrupper fra Danmark.

2015

Weekend kursus i romaernes musik- og dansekultur (marts), lærere Tibi Lakatos og Karl Bille
Splittergal Sigøjnerfestival på Institut for X (3 dage i august)
Sigøjnerfestival (3 dage), work shop med sigøjnerdans og sang ved Gunni Torp, teatermonologen
"Moderkærlighed og illegale romaer" ved Dina Al - Erhayem, filmen "Som sigøjner vil jeg dø" af
Maja Bugge, Flamenco Teatret, Roma Fest, Romano Suno, Repo Rteri, Rizi Familien, De Splitter-
gale, m.f.

Festival: <https://vimeo.com/147840286>

2016

De Splittergale på turné i Tyskland (10 dage i august). Fælles forestillinger med Romano Suno til
den internationale gadeteater festival i Wismar og Zirkus Bunterhund, Berlin.

Splittergal Sigøjnerfestival på Institut for X(3 dage i august).

Workshops med sigøjnerdans og sang, foredrag om romaernes historie, foredrag af Suell Ormani
(Makedonien) om sin opvækst som i Danmark.

Fælles forestillinger med Cirkus Tværs og Repo Rteri. Romano Suno, Roma Fest, Rizi Familien,
Lapso Teatro (Spanien), De Splittergale m.f.

Festivalen: <https://vimeo.com/186238831>

2017

De Splittergale til Bulgarien (5 dage i maj). Fælles forestillinger med Lakatos (Ungarn) i Kulturhuse
og til byfest i Zlataritsa.

Splittergal Sigøjnerfestival på Institut for X (3 dage i august).

Grøntsagsparade med Lapso Teatro, De Splittergale m.f. til boligbebyggelsen

Å - husene og Sidesporet for hjemløse.

Work shops i sigøjnerdans og sang. Foredrag om romaernes historie og kultur.

Lakatos Gypsy dance Group (Ungarn), Roma fest, Repo Rteri, De Splittergale m.f.

Fotoudstillingen: To be beautiful gypsy af Tamás Schild (Ungarn)

Vist på VIA UC (Aarhus) og Vor Frelser Kirke og Sønderbro Kirkens sognegård (Horsens). Fotoud-
stillingen: <https://vimeo.com/88134384>

2.2 Samskabelsessporet

Samskabeles-sporet har været forankret i Pæda-
goguddannelsen i VIA v. Klaus Rubin og Ole
Bjørn Rasmussen og har involveret samarbejde
med en lang række uddannelser i VIA og samar-
bejdspartnere uden for VIA.

'Den Gode Galskab' har i dette spor gennemført
9 forestillinger:

1. Født som menneske (forår 2013)
2. Normal/Gal (Performancecreator) (forår 2014)
3. Blæs på (efterår 2014)
4. Syg nok (forår 2015)
5. How inuit are you? (efterår 2015)
6. Hva' er det Iglor på? (forår 2016)
7. Båden gynger (efterår 2016)
8. Nukiga (foråret 2017)
9. Jeg er splittergal (Efteråret 2017)

I 2015-2017 er der i tilknytning til forestillingerne blevet arrangeret konferencer med fokus på de sociale udfordringer eller marginaliserede grupper som forestillingen har berørt. Konferencerne har involveret politikere, organisationer, studerende, udsatte borgere og mange flere.

På <http://via2017.via.dk/projekter/den-gode-galskab> er det muligt at se meget mere omtale af og billede og lyd fra de forskellige forestillinger og konferencer.

2.3 Dokumentationssporet

Dokumentationssporet har været forankret i Udvikling, Socialforvaltningen, Aarhus Kommune. Aktiviteterne i dokumentationssporet har haft fokus på at gentænke og videreudvikle en partcipatorisk evalueringstilgang, herunder afprøve nye metoder til dokumentation af samskabelsesprocesser mellem studerende fra forskellige fagprofessioner og udsatte borgere.

Med udgangspunkt i metoder fra det etnografiske feltarbejde og lommefilm, er der indsamlet viden og erfaringer gennem deltagerobservation og audiovisuelle optagelser - under forberedelser, ved gennemførelse og efterfølgende af de kunstneriske samskabelsesprocesser og aktiviteter.

Studerende og deltagende borgere har været inddraget aktivt i dokumentation og formidling af oplevelser, viden og erfaringer undervejs i forløbet ved at anvende foto- og videooptagelser på mobiltelefon. Optagelserne der består af små videoklip og billeder er efterfølgende blevet klippet sammen til en film a´ en halv times varighed.

Der er lavet dokumentation og film fra to af samskabelsesprojekterne *Båden gynger* (2016) og *Jeg er Splittergal* (2017).

Filmene vil være tilgængelige på Udviklings hjemmeside: www.udviklingsenheden.dk og på via2017.via.dk. Derudover er der udarbejdet et skriftligt opsamlingsnotat om dokumentationssporet.

Filmen kan desuden hentes på you tube link: <https://youtu.be/NdoFWW1TQWA>

---

3 Hvordan har samarbejdet mellem samarbejdspartnerne i projektet været?

Den Gode Galskab er et samarbejde mellem kunstnergruppen De Splittergale, Aarhus Kommune og VIA University College.

Projektet har været organiseret med en styregruppe med to repræsentanter fra hver af de tre samarbejdspartnere og ad hoc indkaldte gæster. Projektets 3 spor har været forankret hos hver af de tre samarbejdspartnere, men alle tre spor har involveret samarbejde mellem parterne.

De enkelte spor har været organiseret forskelligt, men alle steder forankret hos faglige ressourcepersoner og med fokus på involvering af deltagerne som aktive aktører i projekterne. Det er ingen tvivl om, at det er på dette aktørniveau, at projektet har levet og udviklet sig.

De tre samarbejdspartnere er meget forskellige i kultur, størrelse og økonomiske betingelser. De store organisationer er blevet oplevet som lidt tunge og bureaukratiske af de splittergale og de store organisationer har omvendt ikke været gode til at tydeliggøre de særlige betingelser der gælder for offentlige organisationers arbejde.

Det har betydet, at det har taget lidt tid at finde hinanden, fordi alle parter skulle finde ud af, hvad de stod overfor, og hvad hinanden kunne. Samarbejdet blev lettere og lettere som projektet skred frem: "Vi klikker ret hurtigt, når vi kommer sammen efterhånden, som vi har lært hinanden at kende" og "det er lækkert, når vi ved, hvad hinanden kan. Samlet har det været et dejligt samarbejde – vi kan næsten ikke undvære hinanden nu" hedder det i den afsluttende evaluering i styregruppe med gæster.

---

4 Hvordan har styregruppen understøttet arbejdet?

Styregruppen har understøttet arbejdet i projektet ved først og fremmest at lave aftaler og beslutninger i styregruppen og uddelegere udførelsen af opgaverne til de tre parter. Dog har nogle af aktørerne i projektet på et tidspunkt oplevet, at der på 'gulvet' - altså blandt de aktører, der stod for at gennemføre aktiviteterne, har været forvirring over, hvem styregruppen repræsenterede, og hvad dens opgave var. De oplevede, at der var for stor afstand især i forhold til kommunikation af beslutninger mellem styregruppen og dem.

Vurderingen er, at en større opmærksomhed fra styregruppens side fra start i forhold til at synliggøre de opgaver, der ligger i at rammesætte et samarbejde på tværs af organisationer, og de mange formelle krav og opgaver, det involverer, kunne have givet mindre uklarhed, samt mere ro og følgeskab fra alle parter.

Der har generelt været en udfordring i, at to store formelle organisationer og en lille frivillig organisation har samarbejdet om et projekt. Udfordringerne er blevet løst undervejs, og har samtidig bragt alle tre parter nogle væsentlige erfaringer, der kan bringes med i evt. fremtidige samarbejder.

---

5 Hvordan har samarbejdet med de eksterne samarbejdspartnere været?

Der har været involveret en lang række eksterne samarbejdspartnere i den gode galskab:

- [Botilbuddet Kragelund](#)
- [Koføeds Skole Aarhus](#)
- [Hus Forbi](#)
- [Kirkens Korshærs Varmestue](#)
- [Retpsykiatrisk afdeling R3 på Aarhus Universitets Hospital](#)
- [Det Grønlandske Hus i Aarhus](#)
- [Foreningens Grønlandske børn i Danmark](#)
- [Piareersarfiit - Det Socialpædagogiske Seminarium i Grønland](#)
- Gøglerskolen,

- Værestedet i Jægergårdsgade,
- Institut for X,
- De Jydske Helte,
- Cirkus Tværs,
- Folkeligt Oplysningsforbund,
- Det ungarske generalkonsulat, Lebenshilfe (Tyskland), ITV7/OJ

Det er tidskrævende at involvere så mange eksterne samarbejdspartnere, men det har været helt afgørende for projektet, da involvering af og samarbejde med "eksperterne" netop er en del af projektets DNA.

Der har været rigtig stor interesse for et indgå i projektet blandt de eksterne samarbejdspartnere og stor opbakning hele vejen rundt. Der er endvidere stor interesse for at fortsætte samarbejdet efter 2017.

---

6 Projektevaluering

6.1 I hvor høj grad har projektet indfriet sine mål?

Fra Ansøgning:

Projektets formål er:

- At give kunsten en ny rolle i den socialfaglige indsats
- At inddrage kulturelt marginaliserede grupper
- At få øje på ressourcer hos mennesker "på kanten"
- At udfordre og gentænke normalitetsbegrebet

Det fremgår af styregruppens og samarbejdspartnernes evaluering og tilbagemeldinger fra studerende og andre deltagere, at projektet på rigtig mange måder har indfriet de opstillede målsætninger.

Der bliver i evalueringerne lagt særligt vægt på, at de involverede kultur- og kunstproduktionsprocesser og –udfoldelser i forestillinger og festivaler m.m. har været med til at udvide rammerne for,

hvad der er muligt. Kultur- og kunstproduktion skaber en arena for deltagelse og samskabelse, hvor der kan opstå noget nyt og originalt. Kultur- og kunstproduktion skaber et rum, hvor det er muligt at arbejde sammen på en hel anden måde, og skaber en anden form for nærvær i mødet med mellem de forskellige deltagere.

6.2 Hvad har projektet gentænkt?

Den gode galskab har gentænkt:

- De udsatte og gales rolle i kulturproduktion og -events
- Kultur og kunstproduktion som læringsrum og arena for socialpædagogisk arbejde
- Dokumentationsmetoder i forhold til menneskelige og æstetiske udviklingsprocesser

6.3 Hvad er effekten over for de studerende?

De studerende har gennem deltagelse i den gode galskab lært mennesket bag diagnosen at kende. På den måde skabes et rum, der giver mulighed for at se sig selv og hinanden på en ny måde. Kultur- og kunstproduktion kan således være med til at bryde grænser i det socialfaglige arbejde.

Projektet er med til at få kommende socialrådgivere og pædagoger m.m til at reflektere over, i hvilke situationer kunsten kan bruges i det socialfaglige arbejde, og hvordan kunsten kan bruges i forhold til recovery. De studerende opdager under projektet, at der sker noget bagefter, hvis man bryder grænser, hvilket de kan tage med over i deres kommende arbejdsliv i form af at stræbe efter at få borgerne til at bryde grænser.

Processerne i samarbejdet kan hele tiden overføres til pædagogisk praksis. I processerne bliver det tydeligt, hvor uddannelserne er stærke. Socialrådgiverne var gode til at etablere konference, lærerne var gode til at reflektere og sætte det ind i praksis, og pædagogerne var gode til at få det til at ske. Denne typer processer skaber en helt anden form for ejerskab hos de studerende, end en typisk akademisk opgave gør.

Projektet ligger i spændingsfeltet mellem kunst og pædagogik. Det har en enkel form og syv punkter som styringsredskab over for de studerende, hvilket gør at de studerende kan navigere i det uden besvær. En vigtig del af det er, at de studerende har indflydelse på, hvad der sker i processen, og forhandlingerne med de studerende er vigtige for at lære de studerende at kende. Det skaber et nærvær, som de studerende kan bruge i deres profession efterfølgende som pædagog eller socialrådgiver. Projektet kræver, at man er tæt på hinanden og det giver en hel anden form for kommunikation.

”Et sådan samarbejde er vejen frem, hvor vi laver uddannelse i spændingsfeltet mellem den profession, vi uddanner til og kommunen, som er aftager” underviser i den afsluttende evaluering.

6.4 Hvad har effekten været for Aarhus Kommune?

Forhåbningen er, at de studerende kommer til at arbejde i kommunen og tager det tillærte med derud, når de får arbejde i kommunen. De studerende har lært at få øje på de sårbare på en ny måde, som de vil tage med ud i kommunens praksis.

Projektet har udviklet nye dokumentationsmetoder, som Aarhus Kommune kan anvende i andre sammenhænge, når sociale indsatser skal evalueres og dokumenteres!

6.5 Hvad har effekten været for De Splittergale?

De involverede deltagere har haft stort udbytte af at indgå i projektet. De splitter gale, der har været på gulvet har virkelig nydt det, og en har udtalt: "Jeg kan ikke leve af det, men jeg kan ikke leve uden det".

Sigøjner terapi: Det har betydet meget for De splittergale at være sammen med sigøjnerne. Det er udsatte borgere, der møder andre udsatte borgere, der er udsatte på en anden måde. Det giver et meget tæt venskab uden fordomme: "Det er første gang i mit liv, at jeg ikke er blevet diskrimineret i 3 uger" og "Jeg har ikke prøvet før bare at blive set som et menneske".

Smertegråd og vild dans: 'Terapien' giver De splittergale energi og dermed mulighed for at kunne klare noget, de ellers ikke ville kunne.

Tama Shild udstilling: Udstillingen fik rigtig meget god respons og er ligesom 'To be a beautiful gipsy' en frynsegode af samarbejdet. Det har været med til at vise de studerende en anden side af romaer end den mediaskabte.

6.6 Hvad er projektets vigtigste læringspunkter?

Gennem aktiviteterne i Den gode galskab har vi lært:

- De udsatte og gale har ressourcer og talenter, der blomstrer og udfolder sig i de rigtige rammer
- De udsatte og gale føler sig anerkendte og stærke, når de får mulighed for at indgå i ligeværdige samarbejder
- Kunst- og kulturproduktion tilbyder et læringsrum for studerende, hvor læringen "går under huden"
- Narrativer og billeder fra processen er et stærkt dokumentationsmiddel, som giver indblik i den enkeltes rejse gennem projektet
- Det er muligt at producere rigtig meget for få midler ved at indgå i netværk og samarbejder på tværs
- Det er muligt at samarbejde på tværs af meget forskelligartede organisationer, men det kræver tid til at forstå hinandens forskellige rammer og betingelser

---

7 Samarbejdspartnere og omverden

7.1 Hvordan har projektet ændret eller bidraget til omverdenens syn på VIA, Aarhus kommune og De Splittergale

Gennem Den gode galskab har de involverede samarbejdspartnere vist omverdenen, at de udviser samfundsengagement på nye og kreative måder og ikke er bange for at afprøve nye metoder og nye samarbejdsrelationer.

7.2 I hvor høj grad er der etableret varige kontakter mellem VIA, Aarhus kommune og de Splittergale og omverdenen?

Som det fremgår af listen over eksterne samarbejdspartnere har projektet stor værdi i forhold til at knytte kontakter og netværk mellem organisationer og institutioner i Aarhus, der arbejder med udsatte borgere og byens uddannelsesinstitution, der uddanner de velfærds-professionelle og Aarhus kommune, der i høj grad ansætter de kommende dimittender. Der er en fælles interesse i forhold til også fremover at arbejde videre i disse netværk og gensidigt have fornøjelse af de nye kontakter.

---

8 Rapporter, film og artikler

8.1 Rapporter

- [Båden gynger - et bachelorprojekt om debatskabende teater om sigøjnere og psykisk sårbare \(pdf\)](#)
- Årsrapporter for De Splittergale 2013 til 2017.

8.2 Film

- [Dokumentationsfilm 2017: Jeg er splittergal](#)
- [Dokumentationsfilm 2016: Båden gynger](#)
- [Kort dokumentar om Den Gode Galskab - "Båden gynger" fra 2016](#)
- [Film om NUKIGA forestillingen fra 2017](#)
- [Film om forestillingen "Syg nok"](#)
- [TV2 Østjylland dokumentar "Hvad er det I glør på?"](#)
- [Teaser til forestillingen "Jeg er splittergal"](#)

8.3 Artikler

- ["Psyken på de skrå brædder" - Socialpædagogen.dk](#)
- ["Dans, sang og humor fejede fordomme væk" - Avisen Sermitsiaq](#)
- ["How inuit are you?" af Hanne Duus](#)
- ["Teater om fordomme og udsathed" af Hanne Duus](#)
- <http://via2017.via.dk/projekter/den-gode-galskab>

- Splittergal Sigøjnerfestival 2014 – tre begivenhedsrige dage.
- Artikler i dagbladet Arbejderen 4/9 – 2014, Aarhus Stiftstidende 26/8 – 2015.

8.4 Dokumentationsmateriale

- Dokumentationsfilm *Båden gynger* (2016) og Dokumentationsfilm *Jeg er splittergal* (2017)
Filmene er tilgængelige på Udviklings hjemmeside: [her](#)
- Socialforvaltningen, Aarhus Kommune, (Ingeborg Kragegaard, Udvikling), 2018: *Erfaringsopsamling på samskabelsesprojekt i Den Gode Galskab*. [se her](#)
- Lambert-Jensen, F.K., (Speciale Aarhus Universitet) 2017: Tillidsdannelse i Projektdanmark
- Lambert-Jensen, F. K., (opgave Aarhus Universitet) 2017: Using mobile made films for participatory evaluation